EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 23. 11. 2017
SWD(2017) 382 final

PRACOVNÝ DOKUMENT ÚTVAROV KOMISIE

ZHRNUTIE POSÚDENIA VPLYVU

Sprievodný dokument

k nariadeniu Komisie (EÚ) č. .../...,

ktorým sa stanovuje usmernenie o zabezpečovaní rovnováhy v elektrizačnej sústave

{C(2017) 7774 final} - {SWD(2017) 383 final}

Súhrnný prehľad

Posúdenie vplyvu nariadenia Komisie, ktorým sa stanovuje usmernenie o zabezpečovaní rovnováhy v elektrizačnej sústave

A) Potreba konať

Prečo? Aký problém sa rieši?

Regulačné mechanizmy nie sú výlučne technickým spôsobom zabezpečenia stability sústavy, majú tiež výrazné účinky na obchodné aspekty a tým pádom aj na hospodársku súťaž. Keď PPS zasahujú s cieľom vyrovnať odber a dodávku elektriny, často sa stretávajú s problémom **nedostatočnej hospodárskej súťaže v oblasti regulačných služieb** z dôvodu malého počtu dostupných dodávateľov na zabezpečenie rovnováhy. Táto chýbajúca konkurencia vyplýva zo spôsobu, akým sa stanovujú ceny za regulačnú energiu, a z nedostatočného využívania cezhraničnej prenosovej kapacity (t. j. fragmentované vnútroštátne vyrovnávacie trhy). Až dodnes pretrvávajú veľké rozdiely v cenách za regulačnú energiu v Európe a chýbajú účinné pravidlá umožňujúce efektívne využívanie cezhraničnej prenosovej kapacity na zabezpečenie rovnováhy. V súčasnosti používané metódy aktivácie regulačnej energie nevyužívajú všetky možnosti, ktoré ponúka sústava, a dostupné kapacity sú nevyužité. Skutočné ceny za regulačnú energiu nie vždy odrážajú nedostatok a odmeňujú flexibilitu.

Čo sa od tejto iniciatívy očakáva?

Narastajúci objem elektriny z obnoviteľných zdrojov, najmä veternej energie, a ďalšie zmeny zamerané na dosiahnutie nízkouhlíkového hospodárstva si vyžadujú, aby elektrizačná sústava bola schopná integrovať variabilnejšie a decentralizovanejšie zdroje výroby elektriny. Očakáva sa, že navrhovaný vykonávací akt **zaručí rovnováhu medzi dodávkou a odberom elektriny pri čo najnižších nákladoch** pre zákazníkov s cieľom dokončiť integráciu vnútorného trhu s elektrinou.

Aká je pridaná hodnota opatrení na úrovni EÚ?

Navrhovanými opatreniami sa bude riešiť neefektívne využívanie európskej elektrizačnej prenosovej sústavy, a to zlepšením koordinácie, harmonizácie a transparentnosti vyrovnávacích trhov, **maximalizovaním využívania dostupnej cezhraničnej prenosovej kapacity** na účely zabezpečovania rovnováhy a zároveň zvýšením bezpečnosti sústavy a integrácie trhov s elektrinou **na podporu hospodárskej súťaže**. Okrem toho sa dosiahne minimálna miera harmonizácie na dokončenie integrácie vnútorného trhu s elektrinou, pričom za vykonávanie týchto pravidiel na trhu budú zodpovední PPS a národné regulačné orgány.

B) Riešenia

Aké legislatívne a nelegislatívne možnosti politiky sa zvažovali? Je niektorá z možností uprednostňovaná? Prečo?

Fungovanie vyrovnávacích trhov by sa mohlo skvalitniť odstránením príčin nedostatočnej hospodárskej súťaže v oblasti regulačných služieb, a to najmä:

- harmonizáciou metodiky oceňovania regulačnej energie a
- využívaním cezhraničnej prenosovej kapacity na výmenu regulačnej energie.

Na tieto účely sa uvažuje o týchto možnostiach politiky:

- **Základný scenár: žiadne ďalšie opatrenie EÚ**
- **Možnosť 1: harmonizácia metodiky oceňovania regulačnej energie**
  - **Možnosť 1.A:** metodika pay-as-cleared (platí sa zúčtovaná cena)
  - **Možnosť 1.B:** metodika pay-as-bid (platí sa cena ponuky)
- **Možnosť 2: využívanie cezhraničnej prenosovej kapacity na výmenu regulačnej energie**
  - **Možnosť 2.A:** *iba* cezhraničná výmena
  - **Možnosť 2.B:** cezhraničná *a* vnútroštátna výmena
  - **Možnosť 2.C (zavrhnutá):** presadenie vzniku regionálnych regulovaných subjektov vykonávajúcich úlohy nadnárodných prevádzkovateľov regulačných služieb

Z posúdenia vyplynulo, že možnosť 1.A je nevyhnutnou podmienkou pre sprevádzkovanie ktorejkoľvek z čiastkových možností v rámci možnosti 2 a že možnosť 1.A a čiastkové možnosti v rámci možnosti 2 sa teda navzájom dopĺňajú. Hoci možnosť 2.C by mala podľa očakávaní priniesť najväčšie výhody, v treťom energetickom balíku v súčasnosti neexistuje právny základ na jej podporu, a preto padlo rozhodnutie neuvažovať ďalej s touto možnosťou.

Posúdenie ukázalo, že najvhodnejšou možnosťou na dosiahnutie cieľov návrhu je **možnosť 2.B v kombinácii s možnosťou 1.A**. Pri tomto scenári sa počíta s metodikou platieb zúčtovaných cien (marginálna cenotvorba) regulačnej energie, štandardizáciou regulačných produktov a vytvorením európskych platforiem s regulačnou energiou na uľahčenie koordinácie prevádzkových postupov medzi prevádzkovateľmi prenosových sietí. Takáto koordinácia by naďalej vychádzala z koncepcie miestnej zodpovednosti v rámci jednotlivých bilančných oblastí,

ktoré pozostávajú z jednej alebo viacerých regulačných oblastí, nemuseli by sa však vzťahovať na viac ako jeden členský štát. Tento prístup je teda zlučiteľný so súčasnými zásadami prevádzkovej bezpečnosti.

Kto podporuje ktorú možnosť?

Väčšina zainteresovaných strán podporuje zavedenie metodiky pay-as-cleared spolu so záväzným predpisom pre cezhraničné *aj* vnútroštátne výmeny regulačnej energie. V marci 2016 účastníci Florentského fóra zdôraznili význam vyrovnávacích trhov pre riadne integrovaný a fungujúci vnútorný trh s elektrinou a vyzvali Komisiu, aby členským štátom urýchlene predložila nariadenie, ktorým sa stanovuje usmernenie o zabezpečovaní rovnováhy v elektrizačnej sústave.

C) Vplyvy uprednostňovanej možnosti

Aké sú výhody uprednostňovanej možnosti (prípadne hlavných možností, ak sa žiadna konkrétna možnosť neuprednostňuje)?

Možnosť 2.B v spojení s možnosťou 1.A môže priniesť **značné výhody pre spoločnosť** vďaka efektívnejšiemu využívaniu európskej elektrizačnej prenosovej infraštruktúry, výsledkom čoho bude vyššia likvidita a hospodárska súťaž. Navrhovanými opatreniami sa uľahčí nasmerovanie investícií v oblasti výroby elektriny tam, kde budú najefektívnejšie, a zníži sa potreba investovať do rozširovania siete alebo záložných kapacít pre nestále zdroje energie.

V rámci možnosti 2.B majú PPS možnosť nielen vzájomne si započítať odchýlky, ale aj vymieňať štandardné regulačné produkty. Výmenou štandardných regulačných produktov sa zvýši nákladová efektívnosť využívania zdrojov, keďže tie najdrahšie z dostupných zariadení sa budú používať na zostupnú reguláciu, zatiaľ čo tie najlacnejšie budú poskytovať vzostupnú reguláciu. Kombinovaný účinok postupu imbalance netting a cezhraničnej výmeny regulačnej energie budú úspory v objeme približne **479 miliónov EUR ročne** v porovnaní so základným scenárom. Takmer všetky tieto výhody sú dosiahnuteľné iba uplatnením možnosti 2.C, s možnosťou 2.A sa to nepodarí.

Aké sú náklady na uprednostňovanú možnosť (prípadne na hlavné možnosti, ak sa žiadna konkrétna možnosť neuprednostňuje)?

Celkové náklady pri možnosti 2.B v spojení s možnosťou 1.A súvisia s dvoma kľúčovými aspektmi. Prvý súbor nákladov súvisí s vývojom spoločného technického regulátora a s postupom zúčtovania, ako aj systémom imbalance netting. Druhý súbor nákladov sa vzťahuje na zriadenie európskych platforiem s regulačnou energiou vrátane prostriedkov na postup a algoritmus zúčtovania, hostiteľské služby, údržbu a podporu. Náklady v rámci možnosti 2.B zahŕňajú náklady na vývoj vo výške od **76,1 do 96,4 milióna EUR** a dodatočné ročné prevádzkové náklady vo výške od **1,8 do 4,6 milióna EUR**. Zmena niektorých postupov, pokiaľ ide o regulačné služby v novom systéme, môže priniesť ďalšie náklady pre zainteresované strany, ale tiež úspory nákladov vďaka väčšej ponuke harmonizovaných produktov a služieb na európskej úrovni.

Aké sú vplyvy na MSP a konkurencieschopnosť?

Nariadením sa uľahčí účasť obnoviteľných zdrojov energie a riadenia odberu na vyrovnávacích trhoch. Očakáva sa výrazné zvýšenie konkurencieschopnosti poskytovateľov technológií z EÚ, ako je elektroenergetický a elektronický priemysel, ktorý tvoria prevažne malé a stredné podniky.

Očakáva sa významný vplyv na štátne rozpočty a verejnú správu?

Cieľom nariadenia je zlepšiť koordináciu medzi PPS vytvorením transparentnejších a harmonizovanejších pravidiel. Tým by sa mala obmedziť a zjednodušiť účasť na vyrovnávacom trhu.

Očakávajú sa iné významné vplyvy?

Neočakávame iné významné vplyvy.

Proporcionalita

Možnosťou 2.B v spojení s možnosťou 1.A sa dosiahne rovnováha medzi zvýšením celkovej konkurencieschopnosti, efektívnosti a spoľahlivosti trhov s elektrinou a umožnením prechodu na nízkouhlíkovú výrobu elektrickej energie, a zároveň sa podporí spolupráca na európskej úrovni a ponechá priestor členským štátom na vykonávanie pravidiel.

D) Nadväzné opatrenia

Kedy sa táto politika preskúma?

Nariadenie obsahuje osobitné ustanovenia na monitorovanie úspešnosti navrhovaných opatrení. Na základe tohto monitorovania a s prihliadnutím na ďalší vývoj na trhoch s elektrinou, ako aj zriadenie európskych platforiem s regulačnou energiou sa Komisia môže rozhodnúť zmeniť navrhované nariadenie v budúcnosti. V nariadení (ES) č. 714/2009 sa výslovne stanovuje právo zainteresovaných strán navrhovať zmeny.